

İNFORMASIYA HÜQUQU

SHARENTİNG (PAYLAŞIM) PROBLEMİ: UŞAĞIN ŞƏXSİ TOXUNULMAZLIQ HÜQUQU VƏ VALİDEYNİN İFADƏ AZADLIĞI ARASINDA MÜTƏNASİBLİYİN QORUNMASI

Gülnaz Rzayeva*

Xülasə

Sosial mediadan istifadə getdikcə artmaqdadır və bu gün bir çox valideynlər uşaqlarından paylaşım obyektı kimi istifadə edir və davamlı olaraq övladları haqqında paylaşım edirlər. Bu da valideynin ifadə azadlığı ilə uşağın şəxsi toxunulmazlıq hüququ arasında mütənasibliyin qorunması məsələsini gündəmə gətirmiş və sharenting problemini aktuallaşdırmışdır. Bu problemin aradan qaldırılması üçün yalnız hüquqi tənzimləmə müəyyən qadağaların qoyulması ilə kifayətlənmək effektiv nəticələr verməyə bilər. Çünki əksər hallarda öz övladının video və ya fotolarını sosial şəbəkədə paylaşan valideyn pis niyyətli olmasa da, sosial şəbəkə platformalarının istifadə qaydaları və şərtləri uşaqların foto və videolarının başqa şəxslər tərəfindən qeyri-qanuni məqsədlərlə istifadəsi ilə nəticələnir. Ona görə də sharenting probleminin aradan qaldırılması kompleks tədbirlər vasitəsilə mümkün ola bilər. Məqalədə insanlar tərəfindən sosial mediadan istifadə artdığı üçün sharenting sindromundan uşaqları qorumaq üçün həmin kompleks tədbirlər siyahısı müfəssəl təhlil olunmuş və praktik təkliflər irəli sürülmüşdür.

Açar sözlər: *sharenting, şəxsi toxunulmazlıq hüququ, ifadə azadlığı, uşağın ən üstün mənafeyi, unudulmaq hüququ, sosial media.*

1.1. Sharenting anlayışı və onun növləri

Paylaşmaq (share) və valideynlik (parenting) sözlərinin birləşməsindən əmələ gələn sharenting (paylaşım) valideynlərin sosial media platformalarında uşağın gündəlik həyatı ilə bağlı paylaşım etməsidir. Bu problemin insan hüquq və azadlıqlarının qorunması aspektindən təhlili ona görə zəruridir ki, bu problem həssas qruplar sayılan uşaqların şəxsi həyatına bilavasitə müdaxilə kimi qəbul edilə bilər. Sosial media tətbiqləri vasitəsilə paylaşılan məzmun çox böyük auditoriyaya çata bilər. Sharenting məzmununu təşkil edən məlumatlar müstəqil istiqamətlərdə ola bilər: uşağın qidalanması, tərbiyəsi, təhsili ilə bağlı və yaxud da sadəcə olaraq xatirə fotolarının paylaşılması. Bəs belə paylaşımın edilməsi hüquqidirmi? Burada valideynin ifadə azadlığı ilə uşağın şəxsi toxunulmazlıq hüququ qarşı-qarşıya gəlir. Məsələ burasındadır ki, sosial media yazıları ilə bağlı valideynlərin ifadə azadlığını məhdudlaşdıran heç bir tənzimləmə yoxdur. Əgər beynəlxalq və milli normalardakı ifadə azadlığına dair məhdudiyyətləri əsas götürsək, valideynin uşağına qarşı hər hansı bir pozuntu etməyi səbəbilə məhdudlaşdırmaya əsas olmadığı nəticəsinə gəlirik. Cəmiyyətdə üstünlük təşkil edən fikir ondan ibarətdir ki, valideynlər həmişə öz övladları üçün ən

* hüquq üzrə fəlsəfə doktoru, Bakı Dövlət Universitetinin İnsan hüquqları və informasiya hüququ UNESCO kafedrasının müəllimi.

yaxşısını edəcəklər. [13, s.861] Bununla belə, hətta uşağı qoruyan və uşağın rifahını düşünərək yazılan paylaşım da bəzən uşağa potensial zərər verə bilər. Valideynlərin övladını sosial mediada paylaşması və ya üçüncü şəxsin paylaşmasına icazə verməsi hüquq deyil, nəzarəti və razılığı müəyyən müddətə valideynə həvalə edilmiş uşağın qorunan şəxsiyyət hüququnun uzadılmasıdır. Odur ki, bu vəziyyət valideynlərin övladını bölüşmək hüququ kimi deyil, müəyyən müddət ərzində uşağı təmsil etməkdən doğan və uşağın mənafeyi nəzərə alınmaqla yerinə yetirilməli olan bir vəzifə kimi qələmə verilməlidir. [4, s.14] Lakin sharenting ilə həm bu gün, həm də gələcəkdə hansı nəticələr doğuracağını bilmədiyimiz məlumatları paylaşmaq mümkündür. Daha dəqiq desək, zaman keçdikcə uşağın məlumatları bu paylaşımardan çıxarılaq tamamilə fərqli bir aspektdə yönəldilə bilər və uşağın gələcəyinə əhəmiyyətli dərəcədə təsir edən nəticələr əldə edilə bilər.

Ədəbiyyatda sharenting üç forması fərqləndirilir: aktiv, passiv və görünməz. Aktiv sharenting valideyn öz şəxsi hesabından istifadə edərək övladının şəklini Instagram-da (və ya başqa sosial şəbəkə platformasında) paylaşıqda və övladının məktəbini etiketlədikdə baş verir. Məktəb etiketləndikləri şəkli yadda saxlayıb məktəbin ictimai hesabı vasitəsilə Instagramda paylaşıqda passiv sharenting baş verə bilər. Valideyn sosial şəbəkə platformasının şərtlərini avtomatik qəbul edərək, foto və ya videonu paylaşır, lakin həmin platformanın bu foto və videoları başqa şəxsə satacağından məlumatsız olursa, bu zaman görünməz sharenting mövcud olur [7, s.1110].

1.2. Sharenting probleminə dair hüquqi tənzimləmələr

Dünyada sharentinglə bağlı ilk addım 2016-cı ildə Fransada edilən hüquqi tənzimləmələr oldu və valideynlərə xəbərdarlıq edildi ki, fotoları sosial şəbəkələrdə paylaşılan uşaqların ailələrini məhkəməyə vermək hüququ var və belə bir vəziyyətdə qanun uşaqları dəstəkləmək üçün addımlar atacaqdır. Fransanın 84 sayılı Qanunu ilə Mülki qanunvericiliyə edilən aşağıdakı dəyişikliklər sharentinglə bağlı valideynlərə məhdudiyyətlər tətbiq etdi: Uşağın imic hüquqları ilə bağlı qeyri-adi hərəkətlərin həyata keçirilməsi ilə əlaqədar valideynlər arasında fikir ayrılığı yarandıqda, valideynlərdən birinə digər valideynin icazəsi olmadan uşağa aid hər hansı məzmunun dərc edilməsi və ya yayımlanması qadağan edilə bilər. Valideynlər tərəfindən uşağın fotosəklinin yayılması onun ləyaqətinə və ya mənəvi toxunulmazlığına ciddi zərbə vurduqda, uşaq və ya onun ailə üzvlərindən biri və ya sosial təminat idarəsi məhkəməyə müraciət edə bilər. [11] Hakim məzmunu həddindən artıq və ya zərərli hesab edərsə, hətta bir valideynin uşağının şəkillərini paylaşmaq hüququnu əlindən ala bilər. Bu yeni qanun həm də övladlarının şəkillərini yerləşdirərək izləyicilər toplamaq və pul qazanmaq istəyən valideynləri cəzalandırmaq məqsədi daşıyır. [12]

Problemə hüquqi aspektdən yanaşsaq, uşaq hüquqlarına dair normalar uşağın ən üstün mənafeyini hər zaman rəhbər tutur. Əgər valideynin ifadə azad-

lığı ilə bu maraqlar arasında toqquşma yaranarsa, təbii ki, məhdudlaşdırmaya yol verilə bilər. Lakin unutmamalıyıq ki, uşaqla bağlı əksər səlahiyyətlər onun yetkinlik yaşına çatana qədər valideyninə verilmişdir. Bundan əlavə, valideynin paylaşımaları neqativ niyyətlə etmədiyi təqdirdə, sharenting probleminin mübahisələndirilməsi qeyri-mümkün olacaqdır. Yalnız uşaq öz fotolarının və ya videolarının ümumiyyətlə paylaşılması əleyhinə olarsa, bu halda uşağın unudulmaq hüququndan faydalanmaq üçün müraciət edə biləcəyi yetkinlik yaşına çatması üçün vaxt lazım olduğunu və məlumatların açıqlanması zamanı səbəb ola biləcəyi itkiləri qiymətləndirmək lazımdır. Valideynləri tərəfindən uşaq adına sosial mediada yaradılan rəqəmsal şəxsiyyətin mövcudluğunun və daha çox insan tərəfindən əldə edilməsinin qarşısını almaq istəyən uşağın unudulmaq haqqını tələb etmək səlahiyyəti vardır. Bununla belə, unudulmaq hüququ azyaşlı uşaqlar üçün adekvat müdafiəni təmin edə bilməz, bu hüquqdan istifadə edərkən onlar haqqında məlumatların silinməsinə tələb etmək üçün kifayət qədər məlumata malik olmaya bilər. Çünki bu məqamda uşağın böyüklərin dəstəyinə ehtiyacı vardır. [4, s. 93]

Beləliklə, əgər sharentingə qarşı uşağın unudulmaq hüququndan istifadə etməsinə əsas götürsək, bu hüququn realizəsi müəyyən zaman tələb edə bilər. Bu prosesdə arzuolunmaz məlumatlar illərlə internetdə dolacaq. Üstəlik, bu məlumatları ehtiva edən bütün mənbələri bir anda silmək o qədər də asan olmayacaqdır. Ona görə də unudulmaq hüququ sharentingə qarşı mütləq həll yolu deyil, yüngülləşdirici təsirə malikdir.

Valideynlərin uşağı ilə bağlı hər hansı bir məlumatı paylaşması qeyri-qanuni davranış sayıla bilməz. İnformasiya qanunvericiliyində də yayılması qadağan olunmuş informasiyaların sırasında belə məlumatlar nəzərdə tutulmamışdır. Lakin bəzən valideyn uşağın çılpaq fotolarını sosial şəbəkələrdə paylaşır. Belə olan halda həmin fotoların pornoqrafik şəkil kimi qiymətləndirilməsi mümkün deyil. Çünki uşağın cinsi istismarını nümayiş etdirmir. Fikrimizcə, sonradan uşaq üçün problemlər formalaşdırmasın deyə, sosial şəbəkə platformalarında paylaşım üçün məzmun qaydalarında çılpaq və ya qismən çılpaq uşaqların şəkillərini paylaşmağa məhdudiyyət qoyulmalıdır. Çünki belə məzmunlar xoş niyyətlə paylaşılsa da, başqaları tərəfindən gözlənilməz şəkildə istifadə oluna bilər.

Bu kontekstdə fotolardakı arzuolunmaz obyektləri silmək üçün Instagrama yeni gələn funksiya faydalı ola bilər. Sosial media ilə bağlı məzmun hazırlayan Alessandro Paluzzi Instagramda Hekayələr bölməsində yeni süni intellekt dəstəkli alət kəşf etmişdir. Paluzzinin paylaşdığı məlumata görə, alət fotodakı arzuolunmaz obyektləri silməyə imkan verəcəkdir. Onun necə işlədiyi, uğurlu nəticələr verib-vermədiyi və ən əsası nə vaxt satışa çıxarılacağı bilinmir. Bununla belə, proqnozlar yaxın həftələrə işarə edir. [5] Belə ki, həmin funksiya ilə uşaqlarla bağlı məzmunlar həm sistemli, həm də istifadəçinin istəyi ilə görünməz edilə bilər.

Facebook da bu sahədə mühüm tədbirlər görür. Məsələn, çılpaq uşaq şəkli və ya Facebookun uşaqların cinsi istismarı siyasətini pozan foto və videolar platformadan silinir. [10]

Valideynləri uşaqları haqqında məlumatın potensial zərərini qiymətləndirdikdən sonra paylaşmağı düşünməyə təşviq edən Stacey B. Steinberg bununla bağlı aşağıdakı maraqlı təkliflər təqdim edir [13]:

- Valideynlər paylaşım etdikləri sosial şəbəkə platformasının konfidensiallıq siyasətləri ilə tanış olmalıdırlar. Bir çox sosial paylaşım saytları istifadəçilərə paylaşılan hər bir şəkil və ya yazı üçün xüsusi auditoriya seçmək imkanı təklif edir. Bundan əlavə, bəzi sosial paylaşım saytları istifadəçilərə parollar təyin etmək və onlayn məzmununu Google-un axtarış alqoritmindən gizlətmək imkanı verir. [14] Sosial şəbəkə platformasının konfidensiallıq və paylaşma siyasətini başa düşmək yazılarının gələcək auditoriyasını məhdudlaşdırmaqla yanaşı, uşağın foto və videolarını paylaşmaq istəyən valideynlər üçün mühüm ilk addımdır.

- Valideynlər övladlarının adı Google axtarış nəticəsində görüldükdə onları xəbərdar etmək üçün bildirişlər quraşdırmalıdırlar. Paylaşımı etməyi qərarlaşdıran valideyn məlumatın harada görüldüyünü izləmək və onların açıqlamalarına verilən cavablara və üçüncü tərəf dəyişikliklərinə nəzarət etmək üçün xəbərdarlıqlar quraşdırmağa bilərlər. Neone Miakin bununla bağlı valideynlərə Google Alert yükləməyi tövsiyə etməklə, həmçinin onlar haqqında hansı məlumatların toplana biləcəyini öyrənmək üçün 123people.co.uk kimi axtarış aqreqatorundan istifadə etməyi məsləhət görür. [9]

- Valideynlər bəzən anonim paylaşmağı düşünməlidirlər. Bir çox hallarda valideynlər onlara məsləhət və dəstək şəbəkələri təqdim edən veb-saytlarda oxşar vəziyyətdə olan digər valideynlərə kömək etmək ümidi ilə öz hekayələrini paylaşır. Məsələn, autizm və sair ruhi xəstəliyi olan uşağı böyüdən analar. Yaxşı olar ki, valideynlər öz adlarını və ya uşaqlarının adlarını açıqlamadan paylaşım etsinlər.

- Valideynlər övladlarının həqiqi məkanını paylaşmazdan əvvəl ehtiyatlı olmalıdırlar. Onlar nəzərə almalıdırlar ki, onların nəzərdə tutulan auditoriya, ictimai və ya müəyyən şəkildə məhdud olsa da, həmişə yaxşı niyyətlə hərəkət etməyə bilər. Uşaqların oğurlanması və internetdə təqib edilməsi nadir hallar olsa da, şəxsi məlumat paylaşıldıqda və potensial cinayətkarlar uşağın faktiki fiziki yerini və ailənin iş rejimini bildikdə risk artır. Valideynlər uşağın yerləşdiyi yeri öz paylaşımalarında təsviri olaraq paylaşmağı məhdudlaşdırmaqla yanaşı, rəqəmsal məlumatları sosial media və blog saytlarında paylaşmazdan əvvəl telefonlarının GPS-ini də bağlamalıdır. Beləliklə, bu cür məlumatların təsadüfən internetdə açıqlanmasının qarşısını almaq olur. [6]

- Valideynlər uşaqlarının çılpaq vəziyyətində foto və videolarını heç bir halda paylaşmamalıdırlar. Yeni doğulmuş və hamam fotosəkilləri də daxil olmaqla, valideynlər çılpaq fotosəkillərin və hətta çimərlik kostyumu və ya buna

bənzər cüzi geyimdə olan uşaqlarının fotosəkillərinin auditoriyasını məhdudlaşdıрмаğı düşünməlidirlər. Əksəriyyət bu şəkilləri “şirin” və günahsız hesab etsə də, bu şəkillər pedofillər və bəlkə də uşaq şəkilləri ilə qazanc əldə etmək istəyənlər üçün asan hədəfdir. Avstraliyanın e-Təhlükəsizlik üzrə Müvəkkili bildirir ki, onun nəzərdən keçirdiyi pedofil şəkil paylaşma saytında tapılan bütün şəkillərin demək olar ki, yarısı əvvəlcə sosial mediada və ailə bloqlarında valideynin günahsız niyyəti ilə yerləşdirilmiş fotolardır. [8]

- Valideynlər paylaşımalarının övladlarının indiki və gələcək hissələrinə və sağlamlığına nə dərəcədə təsiri nəzərə almalıdırlar. Onlar dərk etməlidirlər ki, bir gün övladları valideynlərinin keçmiş onlayn açıqlamaları ilə üz-üzə gələcəklər. Valideynlər yazıların auditoriyasını məhdudlaşdırdıqda belə, İnternetin tam əhatə dairəsi bir çox istifadəçinin düşündüyündən qat-qat çoxdur. Silinmiş yazılar silinməzdən əvvəl yadda saxlanılmış ola bilər.

Qeyd olunanları ümumiləşdirərək belə nəticəyə gələ bilərik ki, cari beynəlxalq və milli normalarda uşağın onlayn təhlükəsizliyi ilə bağlı valideyn paylaşımalarına dair heç bir məhdudiyyət yoxdur (Fransa istisna olunur) və uşağın bu paylaşımalarına razılığının vacibliyi adekvat qorunma və yüksək məlumatlılığa çatdırılmamışdır. Üstəgəl, uşağın yaşının az olmasından irəli gələrək, onun razılığının alınması məsələsi də məntiqsiz görünür. Sosial şəbəkə saytlarının risk əsaslı yanaşma ilə gördüyü tədbirlərlə təbiiqin yaratdığı təhlükələr nisbətən azalsa da, təəssüf ki, problemin aradan qaldırılması üçün kifayət deyil. Göstərdiyimiz Instagram və Facebook nümunəsində görüldüyü kimi, bir sosial şəbəkə platforması dizayndan etibarən uşaqlar üçün uyğunluq şərtlərini hazırlasa belə, istifadəçi uşaq olmadığı halda bu qoruma müddəaları öz məqsədinə çata bilməz. Ona görə də sharenting zamanı uşaq istifadəçi olmadığı üçün dizaynın yaratdığı qorunmadan faydalana bilmir. Bu baxımdan, sharentingın qarşısının tamamilə alınması mümkün deyil. Problemin əsas həll yolları sırasında valideynlərin bu sahədə maarifləndirilməsi də xüsusi qeyd olunmalıdır. Eyni zamanda, uşağın rəqəmsal varlığı beynəlxalq standartlarda müəyyən olunmuş qaydalarla təmin edilməli və riskləri aradan qaldırmaq üçün güclü nəzarətə tabe olmalıdır.

1.3. Nəticə

Dövrün aktual problemi olan sharenting (paylaşım) valideynin ifadə azadlığı ilə uşağın şəxsi toxunulmazlıq hüququnu qarşı-qarşıya qoyur. Əslində müxtəlif məqsədlərlə (qidalanma, uşağın inkişafı və s.) edilən paylaşımarda əksər hallarda valideyn uşağa ziyan vurmaq niyyətində olmur. Valideynlər tərəfindən uşağın foto və videolarının sosial şəbəkələrdə paylaşılmasını tamamilə qadağan etmək ifadə azadlığının əsassız məhdudlaşdırılmasına gətirib çıxara bilər. Əgər uşaq yetkinlik dövrünə çatdıqdan sonra həmin paylaşımın üçüncü şəxslər tərəfindən izlənməsini istəməzsə, bu istəyi unudulmaq hüququ kontekstində mübahisələndirə bilər. Lakin dövrümüzdə bir çox hallarda uşaqların (xüsusilə yeni doğulmuş) çılpaq və ya qismən çılpaq foto və videolarının valideynlər tərəfin-

dən sosial şəbəkələrdə görüntüləndiyinin şahidi oluruq və bu, bilavasitə şəxsi toxunulmazlıq hüququnun əhatə dairəsinə daxildir. Hesab edirik ki, İnformasiya, informasiyalaşdırma və informasiyanın mühafizəsi haqqında Qanunun 13-2.3.6-cı maddəsində (yayılması qadağan olunmuş informasiyaların siyahısında) “o cümlədən uşaqların çılpaq və ya qismən çılpaq görüntülərini əks etdirən məlumatlar” ifadəsinin əlavə olunması məqsəduyğundur.

İstinadlar:

1. Əliyev Ə.İ. İnsan hüquqları. Dərslük. Yenidən işlənmiş və əlavələr edilmiş ikinci nəşri. Bakı: Nurlar, 2019, 352 s.
2. Əliyev Ə.İ., Rzayeva G.A., İbrahimova A.N., Məhərrəmov B.A., Məmmədrzalı Ş.S. İnformasiya hüququ. Dərslük. Bakı: Nurlar, 2019, 448 s.
3. Rzayeva G.A., İbrahimova A.N. Süni intellekt, insan hüquqları və fərdi məlumatların təhlükəsizliyi. Dərs vəsaiti. Bakı: Nurlar, 2021, 200 s.
4. Yıldız Oğuz, Güllübahar. Dijital çağda çocuğun mahremiyet hakkinin korunmasi: paylaşan anne-babalar ozelinde sosyal medya ve çocuk istismari: / Doktora tezi / - İstanbul, 2023. – 130 s.
5. Instagram is finally getting the feature that users have been waiting for years! <https://en.shiftdelite.net/instagram-remove-unwanted-objects-photo/>
6. Is It Safe to Post Pictures of My Kid Online? <https://www.commonssensemedia.org/privacy-and-internet-safety/is-it-safe-to-post-pictures-of-my-kid-online>
7. L.Lin Ong, Alexa K.Fox, Laurel Aynne Cook, Claire Bessant, Pingping Gan, Mariea Grubbs Hoy, Emma Nottingham, Beatriz Pereira, Stacey Barell Steinber. Sharenting in an evolving digital world: Increasing online connection and consumer vulnerability // Journal of Consumer Affairs, 2022. - No. 56, - pp. 1106-1126.
8. Lucy Battersby. Millions of social media photos found on child exploitation sharing sites. <https://www.smh.com.au/national/millions-of-social-media-photos-found-on-child-exploitation-sharing-sites-20150929-gjxe55.html>
9. Neon Meakin. The Pros and Cons of Sharenting, THE GUARDIAN (May 18, 2013, 2:00 AM). <https://www.theguardian.com/lifeandstyle/2013/may/18/pros-cons-of-sharenting>
10. New Technology to Fight Child Exploitation. <https://about.fb.com/news/2018/10/fighting-child-exploitation/>
11. Proposition de loi n°84, adoptée par l'Assemblée nationale visant à garantir le respect du droit à l'image des enfants. https://www.assemblee-nationale.fr/dyn/16/textes/116t0084_texte-adopte-seance
12. 'Sharenting': Why is France trying to stop parents from oversharing their children's images online? <https://www.euronews.com/next/2023/03/10/sharenting-why-is-france-trying-to-stop-parents-from-oversharing-their-childrens-images-on>
13. Steinberg, S. B. Sharenting: Childrens Privacy in the Age of Social Media, UF Law Faculty Publications, Emory Law Journal, - 2017. - Vol. 66, pp. 839-884
14. The Ultimate Guide on How to Manage Social Media Privacy Settings. <https://www.socialpilot.co/blog/ultimate-guide-manage-social-media-privacy-settings>

THE SHARENTING PROBLEM: MAINTAINING THE BALANCE BETWEEN A CHILD'S RIGHT TO PRIVACY AND A PARENT'S FREEDOM OF EXPRESSION

Gulnaz Rzayeva*

Abstract

The use of social media is on the rise and many parents today use their children as a sharing medium and are constantly sharing about their children. This brought up the issue of protecting the proportionality between the parent's freedom of expression and the child's right to privacy and made the sharenting problem relevant. In order to overcome this problem, it may not be effective to be satisfied only with the imposition of certain prohibitions in the legal regulation. Because in most cases, a parent who shares videos or photos of their child on a social network is not malicious, but the rules and conditions of use of social networking platforms result in the use of children's photos and videos by others for illegal purposes. Therefore, elimination of sharenting problem can be possible through complex measures. In the article, the complex list of measures to protect children from sharenting syndrome due to the increasing use of social media by people is analyzed in detail and practical suggestions are put forward.

Keywords: *sharenting, right to privacy, freedom of expression, the best interests of the child, right to be forgotten, social media.*

ПРОБЛЕМА SHARENTING: ПОДДЕРЖАНИЕ БАЛАНСА МЕЖДУ ПРАВОМ РЕБЕНКА НА НЕПРИКОСНОВЕННОСТЬ ЧАСТНОЙ ЖИЗНИ И СВОБОДОЙ ВЫРАЖЕНИЯ МНЕНИЯ РОДИТЕЛЕЙ

Гюльназ Рзаева**

Резюме

Использование социальных сетей растет, и сегодня многие родители используют своих детей в качестве средства обмена информацией и постоянно рассказывают о своих детях. Это подняло вопрос о защите пропорциональности между свободой выражения мнения родителя и правом ребенка на неприкосновенность частной жизни и сделало актуальной проблему sharenting. Для преодоления этой проблемы может оказаться неэффективным ограничиваться лишь введением определенных запретов в правовое регулирование. Потому что в большинстве случаев родитель, который делится видео или фотографиями своего ребенка в социальной сети, не является злонамеренным, но правила и условия использования платформ социальных сетей приводят к использованию детских фотографий и видео другими лицами в незаконных целях. Таким образом, устранение проблемы sharenting может быть возможным с помощью комплексных мер.

В статье подробно анализируется комплексный перечень мер по защите детей от синдрома sharenting в связи с увеличением использования людьми социальных сетей и выдвигаются практические предложения.

Ключевые слова: *sharenting (совместное использование), право на неприкосновенность частной жизни, свобода выражения мнений, наилучшие интересы ребенка, право на забвение, социальные сети.*

*Ph.D in Law, Baku State University, Human Rights and Information Law UNESCO Chairs

** доктор философии по праву, преподаватель кафедры ЮНЕСКО прав человека и информационного права Бакинского государственного университета.